

רע"פ 4699/16 - אפריים יגודייב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
רע"פ 4699/16

לפני:
כבוד השופט א' שהם
אפריים יגודייב

המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 26.5.2016, בעפ"ת 32014-05-16, שניתן על ידי כב' השופט ר' בן יוסף

בשם המבקש:

עו"ד דוד גולן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט ר' בן-יוסף), בעפ"ת 32014-05-16, מיום 26.5.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו ועל גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב-יפו (כב' השופט ד' סעדון), בת"ד 5903-06-13, מן התאריכים 1.12.2015, ו- 2.5.2016, בהתאמה.

רקע והליכים קודמים

2. בכתב אישום, אשר הוגש נגד המבקש, נאמר כי ביום 17.5.2013, בשעה 04:50, נהג המבקש בחולון כאשר הוא נתון תחת השפעה של משקאות משכרים. באותן נסיבות, נדרש המבקש למסור דגימת דם לצורך בדיקת שכרות, וסירב לכך. עוד צוין בכתב האישום, כי המבקש נהג בקלות ראש, בכך שהוא חצה את הצומת כאשר האור ברמזור היה אדום, התקרב לאתר שיפוצים הממוקם בסמוך לכביש, ופגע במעקי ברזל שהוצבו שם. כתוצאה מההתנגשות, נחבל המבקש, ונגרם נזק לרכב ולמעקי הברזל. אשר על כן, יוחסה למבקש עבירה של נהיגה בשכרות, לפי סעיפים 38(1) ו- 39 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת עמוד 1

התעבורה), ולפי תקנה 26(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה). כמו כן, יוחסה למבקש עבירה של נהיגה בקלות ראש, לפי סעיפים 62(2) ו-38(2) לפקודת התעבורה.

3. ביום 1.12.2015, ניתנה הכרעת דינו של בית משפט השלום לתעבורה (להלן: בית המשפט לתעבורה), במסגרתה הורשע המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. יצוין, כי לאחר שמיעת עדי התביעה, הודיעה ההגנה כי היא מבקשת להתיר לה לחזור בה מכפירתה, ביחס לעבירה של נהיגה בקלות ראש. אשר על כן, הרשיע בית המשפט לתעבורה את המבקש בעבירה זו, והתמקד בטענותיו של המבקש, הנוגעות לעבירה שעניינה נהיגה בשכרות. בית המשפט לתעבורה בחן את טענתו של המבקש, לפיה כתב האישום אינו כולל את החזקה הקבועה בסעיף 64ד לפקודת התעבורה ("סירב נוהג ברכב, או ממונה על הרכב [...] לתת דגימה לפי דרישת שוטר [...]"), יראו אותו כמי שעבר עבירה לפי סעיף 62(3), ועל כן, העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה (המדובר בטענה מקדמית בהתאם לסעיף 149(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ). בית המשפט לתעבורה דחה טענה זו, בציינו כי "אין בהיעדר אזכור לחזקה זו כדי לפגום בכתב האישום", וזאת, בפרט לאור העובדה שהסעיף, אשר מגדיר את העבירה של נהיגה בשכרות, גם במקרה של סירוב להיבדק, אוזכר בכתב האישום (המדובר בסעיף 62(3) לפקודת התעבורה). יתר על כן, הוסיף וקבע בית המשפט לתעבורה, כי עובדות כתב האישום מתארות נכונה את העבירה של נהיגה רכב בשכרות מכוח סירוב להיבדק, ועל כן סעיף 149(4) לא חל בעניינו של המבקש. נוסף על כך, הטעים בית המשפט לתעבורה, כי המבקש ניהל את הגנתו, בין היתר, תוך התמקדות בשאלה, האם הוא סירב או לא סירב לבדיקת השכרות, כך שלא נפגעה הגנתו בעניין זה. על בסיס האמור, דחה בית המשפט לתעבורה את טענותיו של המבקש, הנוגעות לפגם בכתב האישום.

4. בהמשך, ניגש בית המשפט לתעבורה לבחון את השאלה, האם עבר המבקש את העבירה של נהיגה בשכרות, מכוח סירובו להיבדק. בתוך כך, קבע בית המשפט לתעבורה, כי המבקש היה בהכרה, עובר לדרישה לקבל ממנו דגימת דם, וכן במהלך מתן ההסבר בדבר מהות הסירוב, וזאת בין היתר, נוכח עדותו של פרמדיק אשר טיפל במבקש בזירה, ולאור סרט ווידאו שתיעד את האירוע. בית המשפט לתעבורה דחה גם את טענתו של המבקש, לפיה נטילת מורפיום על ידו, לאחר התאונה, השפיעה על מידת הכרתו ועל יכולתו להבין את אשר נמסר לו מפי השוטרים. זאת, לאור העובדה כי הוכח שהמבקש היה בהכרה, כמפורט לעיל, וכיוון שלא הובאו הוכחות מטעם ההגנה, לכך שמורפיום עשוי להשפיע על ההכרה באופן כללי, ובפרט במקרה דנן. לאחר מכן, דחה בית המשפט לתעבורה את טענתו של המבקש, לפיה נפל פגם חוקתי בדרישת השוטר מן המבקש למסור דגימת דם, לנוכח העובדה שמצבו הבריאותי של המבקש לא נבדק על ידי רופא, כפי שנדרש על פי סעיף 64ב(4) לפקודת התעבורה. בית המשפט לתעבורה אמר, בהקשר זה, את הדברים הבאים: "במקרה של סירוב למסור דגימה אין כל טעם או היגיון לחייב בעל מקצוע רפואי לברר השפעותיה של מסירת דגימה שממילא לא תינתן בשל סירובו של החשוד למסור דגימה [...] אין לראות פגם חוקי בהעלאת דרישה להיבדק לפני בדיקה בדבר ההשפעה הצפויה של הבדיקה על בריאות החשוד". על בסיס האמור, הרשיע בית המשפט לתעבורה את המבקש בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

5. ביום 2.5.2016, ניתן גזר הדין בעניינו של המבקש. במסגרת קביעת מתחם הענישה, התייחס בית המשפט לתעבורה לחומרת העבירות שבוצעו על ידי המבקש, בדגש על העבירה של נהיגה בשכרות, וכן לנזק שנגרם עקב מעשיו של המבקש. אשר על כן, העמיד בית המשפט לתעבורה את מתחם הענישה, על 24-36 חודשי פסילה בפועל; נוסף לפסילה מותנית; עונש מאסר לריצוי בפועל, לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים; מאסר מותנה; קנס בסכום שלא יעלה על 5000 ₪; ורכיבי ענישה נוספים. בבואו לקבוע את עונשו של המבקש בתוך מתחם הענישה, זקף בית המשפט לתעבורה לזכותו של המבקש, את העובדה כי הוא נעדר עבר

פלילי, וללא הרשעות בעבירות תעבורתיות, ומנגד, בכך שמדובר בנהג בעל "וותק נהיגה קצר". בנוסף, בית המשפט לתעבורה התחשב, במסגרת השיקולים לקולה, בגילו הצעיר של המבקש, ובכך שהמבקש נחבל עקב התאונה. אשר על כן, השית בית המשפט לתעבורה על המבקש את העונשים הבאים: 3 חודשי מאסר, שירוצו על דרך של עבודות שירות; 24 חודשי פסילה, בניכוי שנת הפסילה אשר רוצתה על ידי המבקש; 12 חודשי פסילה מותנית, לבל יעבור המבקש, במשך 3 שנים, עבירות של נהיגה בשכרות, נהיגה בהשפעת משקאות משכרים או נהיגה בזמן פסילה; ו- 6 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, את אותן עבירות. התאריך לביצוע עונש הפסילה נקבע ליום 2.7.2016, בשעה 12:00, ונאמר על ידי בית המשפט לתעבורה כי "יתר רכיבי גזר הדין אופרטיביים לאלתר".

6. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, הן על הכרעת הדין והן על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה. ביום 26.5.2016, ניתן פסק הדין, במסגרתו קבע בית המשפט המחוזי, כי יש לדחות את הערעור, ולהותיר את קביעותיו העובדתיות של בית המשפט לתעבורה על כנן. בית המשפט המחוזי ציין, לאחר צפייה בסרט הווידאו אשר הוגש לבית המשפט לתעבורה, כי: "רואים באופן ברור בקלטת ושומעים גם כן את דברי המערער [המבקש], אשר השיב דבר דבור על אופניו לבוחן לכל שאלותיו, התחמק מלהיעתר לדרישתו ליתן בדיקת דם תוך שהוא דוחה אותה שוב ושוב, בפירוש סירב לדרישה". בית המשפט המחוזי דחה גם את הערעור לעניין גזר הדין בעניינו של המבקש, בקובעו כי מדובר בעונש מידתי, בהתחשב בחומרת העבירות בהן הורשע המבקש. המועד לביצוע עונש הפסילה נותר על כנו (2.7.2016), ואילו מועד התייצבות המבקש לביצוע עבודות השירות, אשר הושתו עליו, נקבע ליום 1.7.2016.

הבקשה לרשות ערעור

7. הבקשה לרשות ערעור הוגשה ביום 10.6.2016, ובה חזר המבקש על הטענות אותן העלה בפני הערכאות הקודמות. בין היתר, טען המבקש, כי הוא היה מחוסר הכרה בעת שדרשו ממנו השוטרים למסור דגימת דם, כמו גם במהלך ההסבר על מהות הסירוב; כי העובדה שלא בוצעה בו בדיקה רפואית, בכדי לבחון את ההשפעות של נטילת הדם, אינה עולה בקנה אחד עם האמור בסעיף 64ב(4) לפקודת התעבורה, והינה בגדר "מחדל חקירתי קרדינאלי", אשר פגע ביכולתו של המבקש להתגונן; וכן, כי ההסבר שניתן למבקש על משמעות הסירוב לנטילת דם, איננו עומד בדרישות החוק. נוסף על כך, העלה המבקש את הטענה כי הוא לא הועמד, טרם הסירוב לבדיקה, על זכותו להיוועץ בעורך דין. על כן, סבור המבקש כי יש ליתן לו רשות לערער, לקבל את הערעור לגופו של עניין, ולזכותו מן העבירה של נהיגה בשכרות, או, למצער, להקל בעונשו.

דין והכרעה

8. הלכה מושרשת היא, כי רשות לערער ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם סבור בית המשפט, כי עולה שאלה משפטיות עקרוניות, רחבת היקף וכבדת משקל, אשר חורגת מעניינם של הצדדים; או כאשר קיים חשש לעיוות דין מהותי או לאי צדק אשר יורד לשורשו של ההליך בעניינו של המבקש (רע"פ 4251/16 פלוני נ' מדינת ישראל (7.6.2016); רע"פ 4239/16 בן חיים נ' ועדה מקומית לתכנון מגדל העמק (1.6.2016); רע"פ 4246/16 מויסיב נ' מדינת ישראל (31.5.2016)). הבקשה שלפניי איננה עומדת באמות המידה הללו, ומטעמים אלו בלבד יש לדחותה. כמו כן, אזכיר את הכלל, לפיו ערכאת ערעור לא נוהגת להתערב

בקביעות עובדתיות אשר נעשו על ידי הערכאה הדיונית. ביתר שאת חל הכלל, שעה שמדובר בערכאת ערעור ב"גלגול שלישי" (רע"פ 4404/16 ברקוביץ נ' מדינת ישראל (8.6.2016); רע"פ 3182/16 ליטן נ' מדינת ישראל (23.5.2016); רע"פ 2891/16 זידאן נ' מדינת ישראל (13.4.2016)).

9. עם זאת, אדון בקצרה בטענותיו של המבקש, וזאת בבחינת למעלה מן הצורך. אשר לטענות המבקש, הנוגעות למצבו הרפואי בעת הדרישה למסירת דגימת דם, ובמהלך ההסבר על מהות הסירוב לנטילת הדם, לא מצאתי כל מקום להתערב בקביעות העובדתיות שנעשו על ידי הערכאות הקודמות. בית המשפט לתעבורה שמע את עדויות השוטרים והפרמדיק אשר נכחו במקום, צפה בסרט הווידאו אשר תיעד את האירוע, ועל בסיס הראיות אשר הונחו לפניו, קבע כי המבקש היה בהכרה מלאה בעת שהתבקש להיבדק. בין היתר, הסתמך בית המשפט לתעבורה על דבריו של המבקש, בציינו כי הוא עצמו לא טען, במסגרת ההליך המשפטי בעניינו, כי הכרתו הייתה מעורפלת. אשר לטענותיו של המבקש, הנוגעות לכך שהוא לא נבדק על ידי רופא, בכדי לבחון את השאלה, האם נטילת הדגימה עלולה לפגוע בבריאותו, מקובלת עליו עמדתו של בית המשפט לתעבורה, כי משהביע המבקש סירוב למסור דגימה, התייתר הצורך בבדיקה רפואית זו. כמו כן, סבורני כי הימנעות זו לא פגעה בהגנתו, משהוכח כי הוא היה בהכרה מלאה בשלב זה.

10. כאמור, המבקש העלה את הטענה לפיה ההסבר שניתן לו, לעניין המשמעות המשפטית של הסירוב, אינו עומד בדרישות סעיף 64ב(2) לפקודת התעבורה, שזה נוסחו: "שוטר הדורש מנוהג רכב או מממונה על הרכב לתת לו דגימת נשיפה, דגימת שתן או דגימת דם, לפי הוראות סעיף זה, יודיע לו את מטרת נטילת הדגימה, יבקש את הסכמתו, ויסביר לו את המשמעות המשפטית של סירוב לתת דגימה, כאמור בסעיף 64ד". לעניין זה אציין, כי ברע"פ 6006/15 משה נ' פרקליטות צבאית - מדינת ישראל (24.9.2015), נקבע, בנוגע לסעיף 64ב(2), כי "גם אם כל שהוסבר למבקש הוא שעקב סירובו יראו בו כמי שנהג בשכרות, ללא שפירטו בפניו את העונש הקבוע בחוק, הרי שבנסיבות אלה די בכך". דברים דומים נכתבו בהכרעת דינו של בית המשפט לתעבורה, ולא מצאתי כל מקום להתערב בקביעותיו לעניין זה. עוד אטעים, כי טענתו של המבקש, הנוגעת לאי יידועו על זכותו להיוועץ בעורך דין, הועלתה לראשונה במסגרת הבקשה לרשות ערעור, ללא כל בסיס, ולא מצאתי כל מקום להידרש אליה.

11. הבקשה נדחת, אפוא. למותר לציין, כי התאריכים שנקבעו בבית המשפט המחוזי, להתייצבות המבקש לריצוי עבודות השירות ולתחילת ביצוע עונש הפסילה - יוותרו על כנם.

ניתנה היום, ט' בסיון התשע"ו (15.6.2016).

ש ו פ ט